N leżytość pocztowa opłacona ryc

Rok II. WRZESIEŃ 1930 Nr.

ZWIASTUN SZCZĘŚCIA

Miesięcznik dla spraw drobnych oszczędności, rent, listów zastawnych, losów i papierów wartościowych

Zawiera autentyczne wykazy losujących obligacij

5 zł rocznie | Redakcja i administracja: Kraków, ul. Gołębia 2 | Numer pojedynczy 50 gr

Konto czekowe P. K. O. Nr. 408.590 | Telefon Nr. 37 97

W sprawie emisji II serji Premjowej Pożyczki Budowlanej

W ostatnim numerze Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu ukazał się komunikat treści następującej:

W związku z ukazaniem się w Dzienniku Ustaw Rzplitej Polskiej z dnia 29 lipca r. b. rozporządzenia Ministra Skarbu o emisji serji III premjowej pożyczki dolarowej, z której miljon obligacyj przeznaczony jest na skonwertowanie serji II 5% premjowej pożyczki dolarowej z r. 1926 (t. zw. „Dolarówki"), zaś pozostałe ½ miljona obligacji do rozsprzedaży, Ministerstwo Skarbu komunikuje, że przed wypuszczeniem serji III premjowej pożyczki dolarowej, co nastąpi dopiero w dniu 1 lutego 1931 roku i przed upływem terminów wymiany oraz rosprzedaży obligacji tej pożyczki żadna inna nowa pożyczka premjowa wypuszczona nie będzie, a przeto wszelkie pogłoski i wzmianki prasowe o rzekomo zamierzonem wypuszczeniu w bliskim czasie drugiej serji premjowej pożyczki budowlanej uważać należy za bezpodstawne.

Kryzys — a rezerwy zbożowe

Przewlekły i ciężki przebieg przeżywanego obecnie kryzysu sprawia, że badania jego przyczyn i możliwości likwidacji sięgają coraz głębiej, obejmując jednocześnie coraz więcej dziedzin życia gospodarczego. Prowadzona od dłuższego czasu dyskusja w fachowej prasie zagranicznej wykazała, że łamanie zasady wolności handlu i narzucanie mu zgóry określonego zadania, sprzecznego zresztą z naturalnemi prawami ekonomicznemi, osiąga skutek wprost przeciwny zamierzeniom.

Jaskrawym przykładem służy tu walka o utrzymanie cen pszenicy w Ameryce. Dobra konjunktura ostatnich lat przed obecnym kryzysem zachęciła rolników do powiększenia przestrzeni uprawnej tego zboża; korzystne warunki klimatyczne sprawiły, że wydatność z jednostki przestrzeni znacznie wzrosła: w rezultacie powstał nadmiar produkcji, przewyższający znacznie zapotrzebowanie. Na mocy prawa popytu i podaży ceny winny spadać do poziomu, przy którym nastąpiłoby zmniejszenie opłacalności, a w rezultacie i obszaru produkcji.

Sztuczne podtrzymywanie cen przez kanadyjski pool oraz półn. Amer. Farm-Board opóźniło ten automatyczny powrót do normy, gdyż mimo oznak zbliżającego się kryzysu, fikcyjnie stworzona opłacalność zapobiegła skurczeniu się produkcji. Zmiana kierunku polityki zbożowej przyszła zbyt późno, a więc w najcięższym czasie, wy-

Tabela urzędowa

wylosowanych w dniu 1 września 1930 r. premji do obligacji 5% premjowej pożyczki dolarowej.

Ciągnienie XXVIII.

40.000 dol. Nr. 205060

8.000 dol. Nr. 620409

3.000 dol. Nr. 156865, 88136, 6236

1.000 dol. Nr. 119145, 783806, 633996, 835241, 455953

500 dol. Nr. 658488, 563061, 204159, 365371, 508877, 275886, 438599, 272407, 906993, 766812.

100 dol. Nr. 78367, 999873, 129382, 943696, 261491, 148192, 489789, 193294, 558893, 95467, 722152, 519335, 566379, 144708, 274623, 691457, 217536, 803336, 80644, 33809, 962082, 712001, 244068, 322756, 710919, 858071, 468137, 654173, 61688, 80706, 402949, 754881, 372788, 716980, 938011, 731675, 618661, 797211, 762401, 84283.

...jąc słuszne rozgoryczenie farmerów. Jest to bezwątpienia ostrzeżenie dla innych państw, uprawiających t. zw. „politykę interwencyjną“. W Niemczech jeszcze przed końcem ostatniej kampanji zbożowej wywiązała się w prasie polemika, wykazująca ujemne skutki akcji, zmierzającej do podtrzymania cen, o ile ona nie obejmuje całej istotnej podaży zboża i podlega przerwom. Są to sprawy bardzo blisko nas obchodzące. Wszyscy mają jeszcze w pamięci akcję rezerw zbożowych z przed dwuch lat, kiedy to w obliczu nadprodukcji, w momencie, kiedy Niemcy rozpoczęły forsowny eksport, sprowadzaliśmy żyto do kraju, zwiększając w ten sposób zapasy, które potem tak fatalnie zaciężyły nad naszym rynkiem zbożowym. Nic dziwnego, że społeczeństwo z obawą, a nieraz nawet z uprzedzeniem śledzi wszystkie dalsze posunięcia naszej nstytucji rezerw zbożowych. Opinja świata rolniczego skrystalizowana na konferencji 23 i 24 maja r. b. była zgodna (jeśli pominąć odosobnione projekty Monopolu zbożowego), co do roli rezerw zbożowych.

Wobec tego, że nie można przewidzieć kresu nadprodukcji, rezerwy zbożowe nie mogą ad infinitum kupować: muszą one w pewnych momentach realizować część zapasów. Innnemi słowy muszą one występować na rynku w roli kupca i dlatego rzeczą niezmiernej wagi jest określenie ich stosunku do reszty świata handlowego oraz wytknięcie zakresu i planu działania. Rezerwy zbożowe reprezentują pierwiastek państwowy etatystyczny. Oprócz nich istnieje w handlu zbożowym kupiec indywidualny i organizacje rolniczo-handlowe. Stosunek tych trzech elementów jest różny, zależnie od dzielnicy państwa i okresu czasu. Aktualność zagadnienia sprowadza się do tego, jaki on będzie w rozpoczętej kampanji zbożowej.

Handel w zasadzie swej służy do wyrównania podaży i popytu; dąży zatem do objęcia jak największego terytorjum. Z konieczności podjąć musi związane z tem ryzyko. Dlatego pionierem handlu jest przedsiębiorczy, ruchliwy i niczem nieskrępowany kupiec indywidualny. Spółdzielczość powstała jako odruch samoobrony społeczeństwa przed wyzyskiem, a raczej nadmiernym zyskiem pośrednika. Nie znaczy to bynajmniej, by spółdzielczość skłaniała się ku filantropji. Chodzi tylko o kwestję, kto ma zgarnąć zysk, płynący z tranzakcyj. A więc spółdzielnie spożywców starają się nabywać towar po cenach, jakie normalnie pośrednik płaci wytwórcy, spółdzielnie producentów dążą do tego, by uzyskiwać ceny zbliżone do cen detalicznych, płaconych przez konsumenta. Ścieranie się cen odbywa się na płaszczyźnie prawa popytu i podaży, w rezultacie powstaje dążność do wyeliminowania „zbędnego pośrednictwa“. W praktyce jednak istnieje dążenie do wyeliminowania wszelkiego pośrednictwa wogóle. Jest to dążenie niesłuszne i niebezpieczne.

Zdrowe i mocne finansowo kupiectwo stanowi wszędzie silny fundament życia gospodarczego i nie powinno stanowczo być eliminowane z życia handlowego, tembardziej zaś w drodze sztucznego uprzywilejowania spółdzielczości. W naszych warunkach zwłaszcza byłaby zalecana wielka ostrożność. Musimy pamiętać, że spółdzielczość nie na wszystkich ziemiach polskich powstała jako odruch społeczeństwa. Cały odłam naszej spółdzielczości reprezentuje gospodarczą ekspozyturę pewnej myśli politycznej. Inny odłam spółdzielczych instytucyj istniał do niedawna pod formą spółek akcyjnych. Zarówno tu i tam istnieją niezaprzeczenie placówki zdrowe i zdarza się to przedewszystkiem tam, gdzie miejscowe społeczeństwo stwierdziło pożyteczną działalność danej placówki i uznało ją, jako swoją ekspozyturę — a więc tam, gdzie spółdzielnia odpowiada choć w części swemu ideałowi. W innych warunkach spółdzielnia nie różni się w zasadzie niczem od zwykłej firmy pośredniczącej. Jednak nietylko w tym ostatnim wypadku spółdzielnia nie powinna korzystać z jakichś specjalnych przywilejów. Spółdzielnie które stanęły na właściwym gruncie, również nie powinny dążyć do uzyskania specjalnie uprzywilejowanego stanowiska, które stwarza cieplarnianą atmosferę i nosi w sobie zarodki upadku. Tylko wolna konkurencja prowadzi do tworzenia zdrowych i pożytecznych jednostek gospodarczych. Ingerencja zaś państwa winna jedynie ograniczać się do stwarzania warunków, w których jednostki te mogłyby się normalnie rozwijać. Akcja rezerw zbożowych winna trzymać się wytkniętej jej drogi. Unikając form etatystycznych, które zostały nieodwołalnie już potępione, instytucja rezerw zbożowych działalność swą sprowadzić winna do roli hurtowego odbiorcy zboża. Wobec dużej podaży zboża, tworzenie własnego aparatu zakupu jest niewskazane i na szczęście niezamierzone.

Pozostaje kwestja lokalnego dostawcy, czyli wybór pośrednika. To, zdaniem mojem, należałoby pozostawić miejscowemu społeczeństwu. Nawet w krajach, gdzie istnieją doskonale zorganizowane pool'e, rolnicy zwykle tylko część zboża im deklarują, resztę sprzedają przez prywatnych pośredników i bronią się energicznie przeciw jakiemukolwiek przymusowi. Cóż mówić o naszych warunkach, zwłaszcza tam, gdzie spółdzielnia miejscowa nie cieszy się popularnością. Taniość pośrednictwa i solidność załatwienia powinna być jedynem kryterjum, przyczem producentowi winna być zostawiona zupełna swoboda w wyborze miejscowego pośrednika. Rezerwy zaś w zasadzie powinny zboże kupować od wszystkich, podając jednocześnie płacone ceny do wiadomości ogólnej.

Instytucja rezerw zbożowych winna pamiętać, że została powołana do życia wyłącznie i jedynie w celu utrzymania cen zboża możliwie najbliżej poziomu opłacalności, a przynajmniej zmniejszenia rozpiętości ceny płaconej producentowi, a otrzymanej od konsumenta. Dlatego pozostawiając producentowi wybór pośrednika, jako rzecz dla niej drugorzędną, całą uwagę winna zwrócić na linję swej działalności handlowej, jako rzecz pierwszorzędnej wagi nietylko dla produkcji rolnej, ale całego naszego życia gospodarczego.

Okólniki Ministerstwa Skarbu

Ulgowa stawka podatk. przem. od obrotu hurtowej sprzedaży węgla. W związku z nasuwającemi się wątpliwościami, czy sprzedaż węgla z przedsiębiorstwa handlowego do przedsiębiorstwa przemysłowego ma charakter sprzedaży hurtowej, wyjaśniło Ministerstwo Skarbu (okólnikiem L. D. V 8099/4/30), że z uwagi na to, iż węgiel zużywany przez przedsiębiorstwo przemysłowe służy niewątpliwie celom produkcji tegoż przedsiębiorstwa, sprzedaż powyższa winna być zakwalifikowana, jako hurtowa w rozumieniu ustępu

trzeciego art. 7 ustawy o pod. przemysłowym i korzystać z $1^0/_0$ ulgowej stawki podatkowej. Interpretacja powyższa ma zastosowanie do wymiarów za r. 1929 i następne. Tem samem wszelkie w tej mierze odwołania hurtowni węglowych prowadzących prawidłowe księgi handlowe są już przesądzone na korzyść płatników. Gorzej sprawa się przedstawia z temi hurtowniami, które ksiąg prawidłowych nie prowadzą. Termin do wniesienia podania o przyznanie tym hurtowniom ulgi z ustępu trzeciego art. 7 ustawy tj. o zastosowanie $1^0/_0$ stawki podatkowej — upłynął w dniu 15 maja 1930 r., okólnik zaś został ogłoszony dopiero dnia 5 sierpnia 1930 r. Z tych względów winno Ministerstwo Skarbu udzielić hurtowniom węgla nie prowadzącym prawidłowych ksiąg, dodatkowego terminu do wniesienia podań o zastosowanie $1^0/_0$ stawki podatkowej. Jednocześnie zaznaczamy że zaliczki na podatek obrotowy od powyższych tranzakcyj węgla, również obliczone będą według ulgowej stawki $1^0/_0$. O ile płatnik w międzyczasie uiścił zaliczki według $2^0/_0$ stawki podatkowej, winien wnieść podanie do Urzędu Skarbowego o zaliczenie nadpłaconej sumy na dalsze zaliczki względnie na zaległy podatek, przyczem należy się powołać na powyższy okólnik.

Wymiar akcyzowych opłat patentowych. Ministerstwo Skarbu zaliczyło z dn. 14 lipca 1930 r. następujące miejscowości do klasy II dla wymiaru akcyzowych opłat patentowych od zakładów sprzedaży trunków: Aleksandrowo, Ruda Pabjanicka, Płońsk, Żychlin, Kobryń, Dawidgródek, Dubno, Zdołbunowo, Czechowice, Gdynia, Kałusz i Nowy Targ.

Uzupełnienie wykazu instytucji, upoważnionych do wystawiania zaświadczeń przy wywozie mleka. Stację kontroli mleka Instytutu Rolniczego Politechniki Gdańskiej upoważniono do wystawiania zaświadczeń eksportowych przy wywozie mleka. Izbę Handlową zaś w Gdańsku uprawniono do wydawania zaświadczeń eksportowych przy wywozie masła za zwrotem cła.

Stopa procentowa przy kredytowaniu należności celnych. W myśl rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z 17 lipca 1928 r., zakredytowane należności celne od towarów, sprowadzonych drogą morską przez Gdynię, podlegają oprocentowaniu w wysokości $4{,}5^0/_0$ w stosunku rocznym, poczynając od dnia 28 lipca 1930 roku.

Jak budują zagranicą

W ostatnich czasach projektują sfery rządowe i czynniki gospodarcze reprezentujące wielki kapitał stworzenie nowych źródeł na zasilenie funduszów przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe, — i za główną przeszkodę w rozwoju budownictwa domów uważają ustawę o ochronie lokatorów a zarazem sądzą, że fundusze lokatorów, zajmujące mieszkania w starych domach, mają być główną podstawą do stworzenia zasobów finansowych dla budowy nowych domów. — Propagują zatem myśl podwyższenia obecnych czynszów przynajmniej do parytetu

Lekkomyślność.

¿ To wada? Nie wiem. Wiem, że znaczna część ludzi uważa to za jeśli nie za zaletę to w każdym razie za czynnik bardzo powszechny i grzech prawie że nie dostrzegalny.

Zwłaszcza utarło się to nastawienie do lekkiego traktowania obowiązków, życia i t. p. w wirze zawrotnego tempa powojennego życia. Nie myśli się o jutrze — nie myśli się nawet o dniu dzisiejszym — myśli się najwyżej o aktualnej chwili o naglącej potrzebie tego momentu życia w którym się właśnie znajdujemy. Przed południem myśli się bezwarunkowo tylko o obiedzie — a dopiero po zaspokojeniu obiadu wolno myśleć o kolacji. Oto zasady i przepisy któremi się kieruje człowiek naszych czasów.

I myślicie, Szanowni Czytelnicy, że mowa tu o jakimś złotym młodzieniaszku, lekkoduchu — nie, tak myślą teraz zupełnie poważni ludzie ojcowie rodzin...

A jakie są skutki takiego nastawienia do życia. Życie się toczy bezwzględnie, monotonnie dalej, niezważając na zmianę nastawienia ludzi doby powojennej w stosunku do życia — i rozdaje ciosy tak samo jak dawniej, gdy ludzie byli bardziej przewidującymi, gdy zabezpieczali w dniach dobrobytu — nadchodzące lata starości i nędzy — owszem zadaje teraz ciosy częściej i bardziej dotkliwe.

I na drodze życia znajdujemy teraz o wiele częściej, aniżeli dawniej zmiażdżonych i okaleczonych przez los. Zawodzą oni może głośniej aniżeli dawniej — płacz ich jest może bardziej przejmujący... I teraz gdy legli na drodze swego losu zdruzgotani dzięki swej lekkomyślności wyraźnie widzą swoje błędy— widzą własne przewinienia, które spowodowały ich okrutny los.

Bo nie wolno w latach dobrobytu zapomnieć o zaopatrzeniu się na lata klęsk i zła... Nie wolno w czasach siły i młodości zapomnieć o nadchodzących lata starości i bez sły.

Nie wolno ojcu zapomnieć o zaopatrzeniu swej rodziny.

Rozumiemy, że nie wystarczają często jedynie dobre chęci, że konieczną jest również możność zaopatrzenia siebie i swej rodziny. Rozumiemy również, że zadowolenia nie daje oszczędzającemu jego drobna lokata kapitału w jakiejś instytucji i jej powolny wzrost.

Jedyną droga jaką zabezpieczyć siebie i swą rodzinę każdy bez wyjątku może — jest ludowa forma ubezpieczeniowa wprowadzona przez Bank Zaliczkowy i Kredytowy w Krakowie, który poza oprocentowaniem kapitału — daje mu ubezpieczenie na życie w pierwszorzędnem polskiem towarzystwie ubezpieczeń.

W ten sposób 20 groszową dzienną oszczędnością — zabezpieczyć sobie może każdy grosz na starość a w razie śmierci żywiciela pomoc dla rodziny.

Oszczędność jest znacznie ułatwioną przez dostarczenie skarbonki ozdobnej którą każdy oszczędzający bezpłatnie od instytucji otrzymuje.

Nie zwlekaj więc, bo czas ucieka nie namyślaj się, bo los jest nieubłagalny i nikt nię wie kiedy jego godzina zła ma nadejść — napisz do Banku Zaliczkowego i Kredytowego i zażądaj prospektów i wyjaśnień.

złota z tem, że z nadwyżki tej miałby być pobrany podatek na cele rozbudowy a reszta nadwyżki miałaby przypaść właścicielom realności.— Podwyżka czynszu w obecnym stanie niskich płac bezrobocia i ogólnego upadku gospodarstwa społecznego i gospodarstw indywidualnych nie jest jednak wobec powszechnej klęski ekonomicznej pod żadnym względem usprawiedliwioną i jest sprzeczną z zasadami racjonalnej polityki społecznej i gospodarczej.

Taka podwyżka przyczyniłaby się do zaostrzenia przeciwieństw społecznych spotęgowanych już obecnie przesileniem gospodarczem nie klasy robotniczej lecz także stanu średniego, urzędników państwowych i samorządowych oraz wszelkiego rodzaju pracowników umysłowych, dalej stanu kupieckiego i rzemieślniczego.— Statystyka wykazuje ogromny wzrost procesów awizacyjnych spowodowanych niemożnością płacenia czynszu — po stronie lokatorów.— Takie są stosunki w czasie, gdy obowiązuje czynsz ustalony według dotychczasowej ustawy.— Podwyżka tego czynszu ponad normę ustawową, ze względu na katastrofalne stosunki gospodarcze, musiałaby spowodować powszechną klęskę społeczną.— Projektowaną tedy podwyżkę czynszu ze względu na najwyższe interesy prawno — państwowe naszej Ojczyzny i ze względu na konieczności życia gospodarczego i społecznego, należy zwalczac kategorycznie.— Wszelkie zmiany ustaw muszą odpowiadać stanowi i ewolucji stosunków gospodarczych i społecznych oraz interesom państwa.— Z tego stanowiska należy uważać projektowaną zmianę ustawy o ochronie lokatorów za szkodliwą.— Dlatego projekty te musi zwalczać każdy obywatel, komu dobro państwa i społeczeństwa leży na sercu, kto chce zapobiec zakłóceniu porządku publicznego, przeciążeniu sądów i kto nie chce dać broni wrogom państwa i narodu polskiego.—

Nowoczesna polityka mieszkaniowa, musi opierać się na naczelnej zasadzie, że wysokośc czynszów musi być przystosowaną do możności płacenia tych, którzy mają te mieszkania zajmować.— Ten problemat zrozumieli doskonale mieszczańscy politycy francuscy, mimo, że począwszy od roku 1920 buduje się we Francji mieszkania przy pomocy funduszów publicznych i głód mieszkaniowy we wielkich miastach Francji jest już w znacznym stopniu zaspokojony, mimo, że Francja dominuje dziś jako bankier Europy.— Ustawa Louchera z dn 13 lipca 1928 r. we Francji, nakłada na państwo obowiązek masowego budowania mieszkań dla klasy średniej i postanawia, że w okresie od r. 1928 do r. 1933 ma się wybudować 60.000 mieszkań, składających się z trzech pokoi i kuchni z łazienką, t. j. przeszło 240.000. izb.— Państwo udziela w tym celu kredytów oprocentowanych na 4 % i daje w wielu wypadkach bonifikacje odsetek i gwarancję.— W zamian za to, żąda państwo unormowania wysokości czynszów, wprowadza czynsze maksymalne, zastosowane do dochodów lokatorów.— W domach wybudowanych na podstawie tego prawa Lonchera wynosi czynsz za mieszkanie składające się z trzech pokoi i kuchni w Paryżu 5.423 franków francuskich czyli około zł. 1.800— rocznie t. j. miesięcznie około zł 150.

Mieszkania w wielkich miastach prowincjonalnych jak w Lyonie są około 10 % tańsze.— Te czynsze wydały się jednak zbyt wysokie i obecnie ma być wspomniana ustawa zmieniona w ten sposób, że przez obniżenie stopy procentowej i zastosowanie oszczędności w budowaniu mieszkań, ma być czynsz ten obniżony do 3013 franków czyli do około zł. 1000.— rocznie w Paryżu a do 2.730 Fr. czyli około zł. 910 rocznie w innych miastach Francji.— Wedle tej noweli projektowanej we Francji, ma wynosi czynsz za trzy pokoje z kuchnią w Paryżu w nowych domach po zł. 83. — miesięcznie a w miastach prowincjonalnych około zł. 75.—miesięcznie.— Proponowana w Polsce zmiana ustawy o ochronie lokatorów, świadczy o zupełnym braku zrozumienia dla realnych stosunków gospodarczych i społecznych.-- Do Wysokiego Rządu, do polityków i kierowników życia gospodarczego i społecznego należy zatem skierować apel, by nie dopuścili do zmiany ustawy o ochronie lokatorów i do podwyżki czynszów unormowanych wedle obecnej ustawy.

Nowe zamówienia sowieckie w Polsce

(o) Jak się dowiadujemy, zainteresowane organy sowieckie dokonały poważnego zamówienia na armatury w polskich zakładach przemysłowych na Górnym Śląsku. Zamówienie na wykonanie armatur dla wysokiego ciśnienia (25 atm.) na parę przegrzaną otrzymały zakłady „Sam“ S. A. Münstermann odlewnia żelaza i bronzu, budowa maszyn armatur w Katowicach. Zamówienie to traktowane narazie jako próbne wynosi ogółem 13 tys. dolarów. Po ostatnich zamówieniach na maszyny i obrabiarki, dokonanych w zakładach Stow. Zjednoczonych Mechaników z Ameryki na sumę 137 tys. dol. i Zakładach Zieleniewski i Fitzner-Gamper za 5 tys. dol.— oczekiwane są dalsze zamówienia. W ciągu najbliższych 2—3 tygodni pierwszy transport frezarek produkcji polskiej dostarczony będzie Sowietom. Spodziewać się należy, że odbiorcy sowieccy przekonają się o pierwszorzędnej jakości maszyn wyrobu polskiego i nadal zapotrzebowanie na nie pokrywać będą nie w Niemczech, ale w Polsce.

Serja III Premjowej Pożyczki Dolarowej

W czoraj ukazało się w „Dzienniku Ustaw“ R. P. rozporządzenie ministra Skarbu z dn. 12 lipca 1930 w sprawie wypuszczenia serji III premjowej 4 % pożyczki dolarowej. Zgodnie z tem rozporządzeniem wypuszcza się z dn. 1 lutego 1931 r. serję III premjowej pożyczki dolarowej na sumę nominalną 7,500.000 dol. St. Zjedn. Am. Półn. w obligacjach na okaziciela, wartości imiennej po 5 dol. każda obligacja. Pożyczka podlega spłacie po latach 10 od daty jej wypuszczenia, t. j. w dn. 1 lutego 1941 r. drogą wykupu obligacji według ich wartości imiennej, z tem że po dniu 1 lutego 1936 ministrowi Skarbu będzie przysługiwało prawo zarządzenia spłaty przedterminowej.

Rozmaite sprawy wierzycielskie:

Spekulacja staremi pożyczkami carskiemi. Wobec mających się zacząć sowiecko-angielskich rokowań o uregulowanie długów przedwojennych, rozpoczęła się na rynku światowym spekulacja rosyjskiemi pożyczkami, zwłaszcza emitowanemi przed rokiem 1913. Podobno dotychczasowe zakupy obejmują papiery nominalnej wartości kilku miljonów rubli złotych.

Spekulacja ta wydaje się dość dziwną, wobec zapowiedzi bolszewików, że są gotowi wypłacić około 13% należności, ale tylko takim posiadaczom, którzy te papiery nabyli przad rokiem 1917.

Projekt ochrony drobnych wierzycieli we Francji. Francuski minister finansów Reynaud opracował 3 projekty ustaw, dotyczących ochrony drobnych wierzycieli.

Pierwszy projekt już przedłożony parlamentowi, przewiduje powołanie zaprzysiężonych rewizorów księgowości dla spółek, korzystających z publicznego rynku pieniężnego, przez wydawanie akcyj lub obligacyj. Spółki podlegają obowiązkowej rewizji przed powiększeniem lub zmniejszeniem kapitału zakładowego, przed emisją obligacyj, przed dopuszczeniem papierów spółki do obrotu na giełdzie, oraz przed rozdzieleniem dywidendy.

Drugi projekt dotyczący towarzystw finansow. (Investement Trust) ogranicza ich działalność do zarządzania portfelem udziałów, zabraniając czynności finansowych lub przemysłowych. Istnieje dla nich wyraźny zakaz wchodzić w posiadanie większości akcyj jednej spółki lub zastrzegać sobie specjalne warunki jak np. akcje uprzywilejowane, założycielskie i t. p. Maksymalna wielkość udziału w kapitale i prawie głosu ograniczona jest do 5% Przy każdym bilansie należy podawać zestawienie rku udziałów. Na dywidendę mogą być przeznaczone tylko czyste zyski od udziałów, nawet wtedy, gdy rezerwy będą równać się kapitałowi zakładowemu. Rekompensatą za te ograniczenia jest zwolnienie towarzystw finansujących od podatku od dywidendy.

Trzeci projekt, dotychczas nieznany, zajmuje się sprawą zapewnienia posiadaczom obligacyj wpływu na gospodarkę spółek emitujących (a więc będących ich dłużnikami) i przewiduje utworzenie organu powołanego dla zastępowania interesów wierzycieli (posiadaczy obligacyj). Projekt ten jest jeszcze w stadjum opracowywania.

Na podstawie art. 8 konwencji rzymskiej z dnia 6 kwietnia 1929 (Dz. Ust. Nr. 69 z 1929 r.) Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie zawiadamia, że obywatele polscy, którzy posiadają w wiedeńskiej P. K. O. depozyty, zarówno w obligacjach austr. pożyczki wojennej, jakoteż w innych papierach, winni nadesłać w terminie od dnia 1 do 31 lipca 1930 r. książeczki depozytowe (remtowe) do Wydziału Bankowego Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie, celem umożliwienia wystąpienia o zwrot depozytów PKO w Wiedniu.

Koszty związane z doręczeniem depozytu obciążą jego właściciela.

Równocześnie nadmienia się, iż państwo polskie za wojenny dług b. monarchji austro-węgierskiej w myśl postanowień Traktatu w Saint-Germain- en Laye, nie odpowiada wobec czego za roszczenia z tytułu posiadanych książeczek rentowych PKO. w Wiedniu (opiewających na obligacje tych właśnie pożyczek) odpowiedzialności również nie ponosi.

Pozatem nadmienia się, iż w myśl ust. 4 art. 205 powołanego Traktatu obecna Austrja zwolniona jest również od odpowiedzialności za tytuły długu wojennego, będące w posiadaniu obywateli innych państw cesyjnych lub sukcesyjnych, a więc i obywateli polskich.

Od red. Gaz. Społ. dodajemy: W powołanym wyżej traktacie zrzekły się poprzednie rządy Witosowo-Grabskie wszelkich pretensyj do Austrji na skutek rekompensaty za otrzymany majątek b. Austrji, a tem samem przejęły na siebie obowiązek spłaty części długu wojennego.

Zerwanie rokowań w sprawie uregulowania przedwojennych długów austro-węgierskich.

Rokowania w sprawie uregulowania długów przedwojennych b. monarchji austro-węgierskiej zostały przez delegację węgierską zerwane na skutek żądań podwyższenia klucza waloryzacyjnego ze strony państw dłużniczych.

Delegacja powróciła do Budapesztu, celem zasięgnięcia opinji rządu. Rokowania będą kontynuowane w jesieni b. r.

Bardzo ważne sprawy ubezpieczeniowe: waloryzacja zobowiązań niemieckich zakładów ubezpieczeń.

(Odpis) Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń w Warszawie. Adwokat Dr. Seweryn Tomasik jako kurator posiadaczy przedwojennych polis Tow. Ubezp. „Victoria zu Berlin", uprasza o udzielenie informacyj co do ratyfikacji umowy waloryzacjnej.

Lwów, 21 czerwca 1930

Wysoki Rządzie!

Od podpisania układu waloryzacyjnego z Niemcami upływa już dwa lata.

Do podpisanego, jako przez Sąd ustanowionego kuratorą posiadaczy przedwojennych polis tow. ubezp. „Victoria zu Berlin" zwracają się uprawnieni z polis z prośbami, bym im pomógł w realizacji ich roszczeń i udzielił wyjaśnień co do wysokości stawki waloryzacyjnej, końcowego terminu wypłaty i t. d.

Nie znając szczegółowo treści układu waloryzacyjnego — nie mogę w tym kierunku udzielić stronom żadnych wyjaśnień.

Upraszam zatem:

1) Wysoki Urząd raczy udzielić mi informacji, czy układ waloryzacyjny z Niemcami został już ratyfikowany?

2) Jakie będą stawki waloryzacyjne dla posiadaczy polis „Victoria zu Berlin"?

3) Kiedy nastąpi realizacja i w jaki sposób?

4) Czy możliwe jest w indywidualnych wyjątkowych wypadkach uzyskanie zaliczki na poczet należnych roszczeń?

(Odpis-odpowiedź). Ministerstwo Skarbu. Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń L.: 3233/UU 3/30 w sprawie układu waloryzacyjnego z Niemcami.

Warszawa, 8 lipca 1930 r.

Do Pana Dr. Seweryna Tomasika adwokata we Lwowie, Szopena 5.

Na podanie Pana z dn. 29 czerwca br. Ministerstwo Skarbu (Państwowy Urząd Kontroli Upezp.) komunikuje, że układ waloryzacyjny z Niemcami jeszcze nie został ratyfikowany.

Według wymienionego układu przepisy waloryzacyjne niemieckie w zasadzie mają być stosowane względem obywateli polskich narówni z obywatelami niemieckimi.

Waloryzacja zobowiązań niemieckich zakładów ubezpieczeń opiera się na przepisach zawartych w §§ 59-61 niemieckiej ustawy waloryzacyjnej z dnia 16/VII 1930 r. oraz

art. 95-116 rozporządzenia wykonawczego do ust. waloryzacyjnej z dnia 29 XI 1930.

Zgodnie z postanowieniami art. 95 wspomnianego rozporządzenia wykonawczego w Niemczech podlegają waloryzacji roszczenia ubezpieczeń z takich umów; ubezpieczenia na życie, od chorób, od nieszczęśliwych wypądków i od odpowiedzialności prawnej, dla których przed 14/II 1924 r. był odkładany fundusz rezerwy składek przewidziany w § 58 i następnych niemieckiej ustawy o nadzorze nad zakładami ubezpieczeń i które były zawarte przed 14/II 1924 i przewidziały wypłatę określonej kwoty pieniężnej wyrażonej w markach niemieckich lub w innej niemieckiej walucie krajowej. Przepisy zawarte w dalszych artykułach ustalają zasady waloryzacji tych roszczeń oraz przewidują możność ustalenia moratorjum dla świadczeń waloryzacyjnych niemieckich zakładów ubezpieczeń do 31 grudnia 1932 roku.

Stosownie do postanowień układu będą roszczenia obywateli polskich podpadające pod postanowienia art. 95 wspomnianego niemieckiego rozporządzenia wykonawczego traktowane narówni z pretensjami obywateli niemieckich. Art. 18 układu przewiduje pozatem dla obywateli polskich prawo żądania wcześniejszej (przed 31 grudnia 1932 r.) wypłaty gotówką kwot przypadających dla nich według planów waloryzacyjnych z tytułu umów ubezpieczenia na życie za potrąceniem dyskonta $^1/_2$ $^0/_0$ miesięcznie. Dla zgłoszenia żądań wcześniejszej wypłaty, które winne być wnoszone za pośrednictwem Rządu Polskiego, przewidziany jest 9-cio miesięczny termin od daty wejścia w życie układu, a dla wypłat 3-miesięczny termin od dnia otrzymania żądania wcześniejszej wypłaty będzie uważane za wypowiedzenie umowy.

Uregulowanie roszczeń obywateli polskich z tytułu umów zawartych przez obywateli polskich przed 14/II 1924 r. w markach niemieckich i na mocy art. 95 niemieckiego rozporządzenia wykonawczego do ustawy waloryzacyjnej nie podlegających waloryzacji (np. ubezpieczenia markowe w b. Monarchji Austro-Węgierskiej) oraz umów opiewających na marki polskie, noty Kriesa, ruble i korony austro-węgierskie, przejmuje Rząd Polski. Wzamian za to otrzymuje Rząd Polski od niemieckich zakładów ubezpieczeń ryczałtowe kwoty 900.000 marek niem. 482.000 zł płatne nie później jak 2/I 1932 r. oraz odpowiedni udział w rezerwach niemieckich zakładów ubezpieczeń zdeponowanych w Austrji.

Jeśli zatem chodzi o roszczenia z tytułu umów ubezpieczenia podlegających waloryzacji w myśl przepisów niemieckich, to ich likwidacja odbywać się będzie narówni z roszczeniami obywateli niemieckich w sposób określony w planach waloryzacyjnych niemieckich zakładów ubezpieczeń, zatwierdzonych przez niemiecką władzę nadzorczą nad zakładami ubezpieczeń z tem, że obywatelom polskim przysługiwać będzie prawo żądania wcześniejszej wypłaty pretensji i tem samem wypowiedzenia ubezpieczenia, nawet wówczas gdyby plan waloryzacyjny tego nie przewidywał.

Sposób likwidacji roszczeń obywateli polskich do niemieckich zakładów ubezpieczeń z tytułu umów ubezpieczenia nie podlegających w myśl przepisów niemieckich waloryzacji ustalą odpowiednie normy prawne, które zostaną wydane po ratyfikacji układu.

Naczeln. wydz.: Szymański

Wszyscy emeryci, wdowy i sieroty b. państw zab. „zasłużeni"

otrzymują 100 proc. emerytury i to z ważnością od 1 kwietnia b. r.

Z lwowskiej Izby Skarbowej dowiadujemy się, że w miesiącu lipcu b. r przypisano tam i przekazano przez P. K. O. kilkadziesiąt wyrównań emerytów b. państw zaborczych (zasłużonych). Wszyscy emeryci, wdowy i sieroty b. państw zaborczych „zasłużeni" dostaną zrównanie i to z ważnością od 1 kwietnia br. bez względu na czas wniesienia podania.

Sprawa tych zrównań emerytalnych, jak nam donoszą, pójdzie w o wiele szybszem tempie po ferjach. Z drugiej strony donoszą nam rozmaici emeryci o stawianych im trudnościach, a nawet sekaturach ze strony rozmaitych referentów władz I instancji, którzy to referenci zwracają kilkakrotnie podania dla uzupełnień z powodów nieraz nadzwyczaj błahych, jak podanie czasokresu należania do danej instytucji, a nawet niektórzy żądają podania wysokości składek i t. p. Wygląda to na wielką nieżyczliwość ze strony tych panów. Pan Minister Matuszewski dwukrotnie już polecał jaknajrychlejsze załatwienie tych spraw, a panowie referenci jak gdyby celowo wstrzymują je. Jako kurjozum, pewna wdowa po zasłużonym radcy sądowym, staruszka 80-letnia pokazywała nam pismo, w którem Sąd apel. przez policję wzywa ją do lekarza czy jest zdolna jeszcze do zarobkowania.

Zaznaczamy w końcu, że samo przyznanie $100^0/_0$ emerytury, nie jest jeszcze zrównaniem z prawami emerytów polskich. Przedewszystkiem pozostaje nam jeszcze walka o przeszeregowanie, o ulgi kolejowe, kuracyjne i t. p. Zostaje nam jeszcze zatem dużo do wywalczenia, a będziemy mogli dokonać usunięcia tych wszystkich krzywd tylko wtedy, gdy wszyscy emeryci, wdowy i sieroty (państwowi i wojskowi) zapiszą się do naszego związku, a zrzeszeni w jednej silnej organizacji, mając także swą Centralę w Warszawie i własny organ prasowy, zdołamy jaknajrychlej uzyskać całkowite zrównanie z emerytami polskimi.

Wszyscy zatem emeryci, wdowy i sieroty państwowi i wojskowi b. państw zaborczych, jeżeli chcecie jaknajrychlejszego zrównanie Was z emerytami polskimi i naprawy krzywd wyrządzonych Wam przez b. posła Mączyńskiego, przystępujcie natychmiast do Centralnego Związku Małopolskich Emerytów Wdów i Sierot we Lwowie, ulica Ochronek 1.

Wpisowe wynosi jednorazowo 1 zł, roczna wkładka 3 zł, z czego 1 zł odsyłamy na utrzymanie Centrali Warszawskiej, nadto na koszta legitymacji dołączyć należy 40 gr. Czytajcie i prenumerujcie również wszyscy Waszą obronę „Gazetę Społeczną". Własną prasą, własną bronią wywalczymy wkrótce zwycięstwo!

Czy wpłaciłeś już ratę za wrzesień?

Wydaje: Bank Zaliczkowy i Kredytowy, Spółdz. z o. o. w Krakowie, ul. Gołębia 2. Redaktor odp.: Dr. Jan Berman.
Drukarnia „SECESJA“ w Bochni, ul. 3-go Maja. Telefon Nr. 38